

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

A6-0391/2007

15.10.2007

MIETINTÖ

vero- ja tullipolitiikan merkityksestä Lissabonin strategian toteuttamisessa
(2007/2097(INI))

Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijä: Sahra Wagenknecht

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	10
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	15

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

vero- ja tullipolitiikan merkityksestä Lissabonin strategian toteuttamisessa (2007/2097(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille "Vero- ja tullipolitiikan merkitys Lissabonin strategian toteuttamisessa" (KOM(2005)0532),
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Jäsenvaltioiden välittömän verotuksen järjestelmien koordinointi sisämarkkinoilla" (KOM(2006)0823),
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Maastapoistumisverotus (exit taxation) ja tarve koordinoida jäsenvaltioiden veropolitiikkoja" (KOM(2006)0825),
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Verokannustimien tehokkaampi käyttö tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämiseksi" (KOM(2006)0728),
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Tähänastinen edistyminen ja yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan tähtäävät jatkotoimet" (KOM(2006)0157),
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Tappioiden verokohtelu rajatylittävissä tilanteissa" (KOM(2006)0824),
- ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2004 antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23 päivänä heinäkuuta 1990 annetun direktiivin 90/434/ETY muuttamisesta¹,
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2005 antamansa päätöslauselman yritysverotuksesta Euroopan unionissa: yhteinen yhtenäistetty yhtiöveropohja²,
- ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden neuvoston epävirallisen kokouksen 10.–11. syyskuuta 2004 sekä sen epävirallisen kokouksen 7.–8. huhtikuuta 2006,
- ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle "Pienten ja keskisuurten yritysten yhtiöveroesteiden

¹ EUVL C 102 E, 28.4.2004, s. 569.

² Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2005)0511.

poistaminen sisämarkkinoilla – kotivaltioverotusta (Home State Taxation) koskevan mahdollisen kokeiluhankkeen suuntaviivat"(KOM(2005)0702),

- ottaa huomioon komission eurooppalaisen verotustutkimuksen, joka julkaistiin 10. syyskuuta 2004¹,
 - ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston puheenjohtajavaltion päätelmät 23. ja 24. maaliskuuta 2000 Lissabonissa, Tukholman Eurooppa-neuvoston päätelmät 23. ja 24. maaliskuuta 2001, Barcelonan Eurooppa-neuvoston päätelmät 15. ja 16. maaliskuuta 2002 ja Brysselin Eurooppa-neuvoston päätelmät 22. ja 23. maaliskuuta 2005, 15. ja 16. joulukuuta 2005 ja 23. ja 24. maaliskuuta 2006,
 - ottaa huomioon OECD:n kertomuksen haitallisesta verokilpailusta vuodelta 1998,
 - ottaa huomioon komission vuonna 2006 laatiman kertomuksen "Verotuksen rakenne Euroopan unionissa: 1995–2004",
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
 - ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A6-0391/2007),
- A. katsoo, että kansallisissa verojärjestelmissä on tarpeen ottaa yhä enemmän huomioon talouden kansainvälistyminen ja tietopohjaisen yhteiskunnan tarve kerätä inhimillistä pääomaa lisää tuntuvasti julkisia menoja,
- B. toteaa, että 27 erilaisen verotusjärjestelmän olemassaolo Euroopan unionissa muodostaa esteen sisämarkkinoiden kitkattomalle toiminnalle, tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia veropohjien murenemiseen esimerkiksi veronkierron avulla, aiheuttaa huomattavia lisäkustannuksia rajat ylittävälle kaupalle ja liiketoiminnalle hallinnon ja vaatimustenmukaisuuden suhteen, vaikeuttaa yritysten rakenneuudistuksia ja tekee EU:n yrityksistä vähemmän kilpailukykyisiä maailmanlaajuisella tasolla ja johtaa kaksinkertaiseen verotukseen,
- C. ottaa huomioon, että 29. maaliskuuta 2007 omien varojen tulevaisuudesta² annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa korostetaan, että kaikissa Euroopan unionin tulevissa omien varojen järjestelmissä on noudatettava jäsenvaltioiden verotuksellisen itsemääräämisoikeuden periaatetta sekä verotuksen neutraalisuuden periaatetta, ja myös viitataan yhteisön veron tai uusien kansallisten verojen käyttöönottoon mahdollisena Euroopan unionin omien varojen tulevaisuutta koskevana pitkän aikavälin valintana, josta Euroopan unioni hyötyisi välittömästi,
- D. toteaa, että verokilpailu EU:ssa on johtanut koko EU:n saamaan taloudelliseen hyötyyn dynaamisen yritysilmaston ansiosta, mutta katsoo, että yhteisön tason asianmukainen verotuksen koordinointi, jolla ei pyritä veroasteiden yhdenmukaistamiseen, voi edistää sitä, että verokilpailusta saatava hyöty jaetaan vielä tasaisemmin yritysten, niiden työntekijöiden ja kuluttajien kesken,

¹ European Tax Survey, työasiakirja n:o 3/2004 (SEC(2004)1128/2).

² xxx, P6_TA(2007)0098.

- E. ottaa huomioon, että Euroopan unionissa on olemassa tiettyjä maita, joissa pääomaverotulot ovat kasvaneet suuremman yleisen talouskasvun ansiosta ja erityisesti lukuisista uusien yritysten perustamisen ja niiden voittojen huomattavan kasvun vuoksi päinvastoin kuin niissä maissa, joissa tulokapasiteetti on alentunut alhaisen kasvun vuoksi,
- F. ottaa huomioon, että yleinen verotaso eri jäsenvaltioissa vaihtelee BKTL:sta laskettuna 28,4 prosentista 50,5 prosenttiin, minkä kerrannaisvaikutuksena on se, että talouteen kohdistuvat vaikutustasot ovat erilaisia;
- G. katsoo, että kun otetaan huomioon tutkimuksen ja teknisen kehittämisen vaikutukset kasvuun ja työllisyyteen, on tarpeen tarkastella tutkimusta ja teknistä kehittämistä koskevien verokannustimien tehokkaampaa käyttöä,
- H. toteaa, että Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttaminen edellyttää entistä enemmän jäsenvaltioiden veropolitiikan koordinoitua; katsoo, että Euroopan on rakennettava erityiset taloudelliset ja sosiaaliset puitteet, joilla monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä ja henkisestä pääomasta johtuva kilpailuetu muutetaan innovaatioon perustuvaksi tuottavuuden kasvuksi,
- I. toteaa, että verojärjestelmien nykyiseen murenemiseen liittyvät tekijät muodostuvat porsaanreikiä, joiden avulla on mahdollista kiertää veroja; ottaa huomioon, että petosten ja veronkierron aiheuttamien veronmenetysten arvioidaan olevan yksinomaan arvonlisäveron tapauksessa 200–250 miljardia euroa,
- J. toteaa, että verotaakan tarkka mitta on voimassa oleva veroaste, joka koostuu nimellisverokannasta ja veropohjasta,
- K. ottaa huomioon, että energiaverotus on hyödyllinen väline sekä sovellettaessa saastuttaja maksaa -periaatetta että pyrittäessä saastuttamisen vähentämiseen sen lähteellä; katsoo, että on käsiteltävä kiireellisesti liikenteen alati kasvavia ympäristövaikutuksia ilmastonmuutoksen torjumiseksi,
- L. toteaa, että energiaverotus ja EU:n päästökauppajärjestelmä ovat kaksi merkittävää taloudellista välinettä, joita käytetään energian kulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi;

Veropolitiikan panos Lissabonin strategiassa

1. muistuttaa, että veropolitiikkaan liittyvät päätökset, esimerkiksi verokannustimien tarjoaminen yrityksille, ovat tärkeä kasvua ja työpaikkojen määrää lisäävä väline, joka tehostaa myös investointeja tutkimukseen ja tekniseen kehittämiseen ja ympäristöystävällisiin tekniikoihin; korostaa lisäksi, että veropolitiikalla voi olla tuntuva merkitys Lissabonin strategiassa vain, jos valvotaan jatkuvasti tapaa, jolla yritykset jakavat uudelleen tällaisten verohelpotusten tuomat lisätulonsa, jotta lisätulot todella käytetään työmarkkinoiden tukemiseen tai lisäinvestointeihin innovointiin ja energiatehokkaampiin tekniikoihin;
2. panee merkille yhtiöveroprosenttien pienentymistrendin EU:ssa ja OECD-maissa, mikä kuvastaa kasvavaa maailmanlaajuisia kilpailua, rakennemuutosta ja rahoitusmarkkinoiden

kehitystä; panee kuitenkin merkille, että yleinen verotaso Euroopassa on korkeampi verrattuna muihin OECD-maihin; kiinnittää myös huomiota siihen, että verotulot ovat kokonaisuutena lisääntyneet huolimatta yhteisöverotason laskusta; panee merkille koordinoitun verokehyksen tarpeen, mukaan luettuna yritysten verojärjestelyt, joiden olisi oltava hyödyllisiä erityisesti pk-yrityksille ja joiden tarkoituksena olisi oltava kasvun uudistaminen ja työpaikkojen luominen;

3. jakaa komission tiedonannossa ”Jäsenvaltioiden välittömän verotuksen järjestelmien koordinointi sisämarkkinoilla” ilmaistun huolen siitä, että ”välittömän verotuksen koordinoinnin puute voi johtaa myös tahattomaan aliverotukseen tai väärinkäyttöksiin ja tätä kautta verotulojen pienentymiseen”;
4. pitää tarpeellisena, että luodaan julkista rahoituspolitiikkaa koskeva ympäristö, joka on suotuisa kasvulle ja työllisyydelle taloudessa ja jolla edistetään tervettä verokilpailua Euroopan unionissa siten, että verotaakka jaetaan laajapohjaisesti työntekijöiden ja kuluttajien, yritysten ja pääomasta tulonsa saavien välillä; tähdentää, että valtionrahoituksen suhteen Euroopan unionin on edistettävä verojärjestelyjä, joilla helpotetaan kilpailua globaalitaloudessa, jotta rohkaistaan uusien yritysten perustamista ja teknistä innovaatiota;
5. korostaa, että jäsenvaltioiden verotusjärjestelmissä on yleisesti menty liian pitkälle suhteellisen korkeiden veroasteiden soveltamisessa alhaisiin veroluokkiin, mikä haittaa riskinottoa ja toiminnan käynnistämistä;
6. katsoo, että kilpailukykyiset verojärjestelyt ovat mahdollisia heikentämättä valtion rahoitusta, josta esimerkkinä ovat ne Euroopan maat, jotka ovat viime vuosikymmenen aikana onnistuneet lisäämään verotulojaan leikkaamalla veroja ja laajentamalla verokantaa valvoen samalla menoja ja jotka ovat pienentäneet siten vajettaan;
7. pitää myönteisenä komission aietta kehittää ratkaisuja siirtohinnoittelun ongelmiin EU:ssa;
8. panee tyytyväisenä merkille komission pilottihankkeen muodossa esittämän pk-yritysten yritysverokäsittelyn, jossa yrityksiä verotetaan maassa, jossa ne toimivat;
9. tunnustaa pk-yritysten Euroopan unionissa ja muissa OECD-maissa kohtaamat vaikeudet, jotka liittyvät niiden hankkeiden rahoittamiseen, ja kannattaa verokannustimien myöntämistä pk-yritysten kannustamiseksi turvautumaan enemmän väliportaan rahoitusmekanismeihin, kuten yrittäjien osakepääomaan, bisnesenkeliverkostoihin jne.;
10. viittaa julkisen talouden tulojen puutteeseen, jota veropetokset aiheuttavat Euroopan unionissa, ja tukee komissiota ja jäsenvaltioita lisätoimissa veropetosten vastustamiseksi;
11. katsoo, että veronkierron ja veropetosten torjumiseksi tehokkaasti on muutettava radikaalisti verotuspalvelujen toimintatapaa nykyaikaisen organisaation ja hyvän hallinnon periaatteiden pohjalta, ja korostaa, että komission olisi tehtävä tehokkaita aloitteita koordinoinnin tukemiseksi tällä alalla yhteisön tasolla;

12. katsoo, että yhteisön talouden mukaisesti suuntautuneiden julkisten ja puolijulkisten yritysten arvonlisäveroa koskevat veroetuudet on säilytettävä; katsoo, että on otettava käyttöön yhden luukun järjestelmä, jonka avulla yritykset voivat huolehtia EU:n laajuisista ALV-velvoitteistaan;
13. vaatii jäsenvaltioita huolehtimaan verotaakan entistä oikeudenmukaisemmasta jakautumisesta;
14. arvostelee suuntausta, jossa arvonlisäveroastetta ollaan nostamassa Euroopan unionissa, koska tämä vaikuttaa regressiivisesti ja vähentää kulutusta; korostaa, että joissakin EU:n jäsenvaltioissa saadut kokemukset osoittavat, että tuloja saadaan lisää, kun laajennetaan veropohjaa, kun työllisyyden kasvu lisää kulutusta ja kun olosuhteet ovat suotuisat mustan pörssin muuttamiselle viralliseksi toiminnaksi, mitä ALV-kantojen nostaminen haittaisi;
15. toistaa tukevansa kokeiluja alemman ALV-kannan soveltamisesta erittäin työvaltaisiin palveluihin rakenteellisena osana ALV-järjestelmää siten, että jäsenvaltiot voivat soveltaa näitä veroasteita joustavasti lähellä tarjottaviin palveluihin, jotka ovat etupäässä paikallisia ja jotka eivät vääristä rajat ylittävää kilpailua;
16. tukee komissiota sen pyrkimyksissä suunnata veropolitiikkaa entistä kunnianhimoisempien ympäristötavoitteiden mukaisesti; katsoo että tällaisilla toimilla voidaan lisätä entistä enemmän ympäristöteknologioiden tutkimusta ja hyödyntämistä ja kehittää siten Euroopan unionin kilpailukykyä tällä alalla;
17. toteaa, että on noudatettava aivan uudenlaista lähestymistapaa valmisteveroihin; korostaa, että olisi hylättävä toimintalinja, joka on suunnattu vähimmäisveroasteen määrittämiseen yhteisön tasolla ja että olisi sen sijaan otettava käyttöön yhteiset menettelytapasäännöt, joiden tavoitteena on rohkaista jäsenvaltioita lähentämään suuresti vaihtelevia valmisteverokantojaan toisiinsa tähänastista enemmän;
18. katsoo, että veropolitiikan tulisi yleisesti saada teollisuus sisäistämään ulkoiset kustannukset, mutta pitää järkevänä puhtaiden ja muiden kuin fossiilisia polttoaineita hyödyntävien vaihtoehtoisten energiamuotojen vero- ja muiden tukien säilyttämistä ja käyttöönottoa;
19. katsoo, että polttoaineverojen korotuksella olisi myönteinen vaikutus ympäristöön, jos edullisia ja puoleensa vetäviä joukkoliikennevälineitä olisi käytettävissä;
20. katsoo, että eroa umpeen kurovat maat joutuvat tekemisiin muita suurempien ulkoisten kustannusten kanssa, mistä ne niitä ei pitäisi rangaista;
21. korostaa, että työn verotusta on alennettava edelleen, mikä on hyvä tapa saavuttaa Lissabonin tavoite 70 prosentin työllisyydestä;
22. katsoo, että sisämarkkinoiden loppuunsaattamisen kannalta on tärkeätä yksinkertaistaa tullilainsäädäntöä ja järkiperaistaa tullausten menettelyitä tarkoituksena hallinnollisten kustannusten alentaminen rajat ylittävää liiketoimintaa harjoittavissa yrityksissä säilyttämällä sen, että yritysten rajat ylittävien velvollisuuksien noudattaminen on edelleen yksinkertaista; tukee sitä, että siirrytään kohti yksinkertaistettua arvonlisäveron

perintäjärjestelmää rajat ylittävissä kaupankäynissä Euroopan unionissa esimerkiksi panemalla täytäntöön käännetyn verovelvollisuuden mekanismin;

Yhteinen yritysveron määrittämisperuste

23. tukee komission pyrkimystä saada aikaan Euroopan laajuinen yhtenäinen ja konsolidoitu yritysveron määrittämisperuste; toteaa, että yhtenäinen ja konsolidoitu yritysveron määrittämisperuste johtaa entistä suurempaan avoimuuteen siten, että yritysten on mahdollista toimia samojen sääntöjen mukaan sekä ulkomailla että kotimaassa, sillä lisätään rajat ylittävää kauppaa ja investointeja ja pienennetään merkittävästi hallintokustannuksia sekä veronkiellon ja petosten mahdollisuutta; pitää välttämättömänä, että otetaan käyttöön erityisiä toimenpiteitä, jotka on suunniteltu vähentämään pk-yrityksiin kohdistuvia verotuksen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia kuten kotivaltion verotusmääräyksiä;
24. muistuttaa, että yhtenäiseen ja konsolidoituun yritysveron määrittämisperusteeseen sisältyvät yhteiset verokantaa koskevat säännöt ja että se ei millään tavoin vaikuta jäsenvaltioiden vapauteen määrittää omat verokannat jatkossakin;
25. panee tyytyväisenä merkille komission aikeen ottaa käyttöön yhtenäinen ja konsolidoitu yritysveron määrittämisperuste myös osana tehostettua yhteistyötä; huomauttaa kuitenkin, että tämä on toiseksi paras vaihtoehto, koska kattavan, koko yhteisön laajuisen järjestelmän puuttuessa avoimuudesta ja pienemmistä hallinnollisista kustannuksista saatavat edut voivat osittain jäädä pois;
26. pitää myönteisenä komission kantaa, jonka mukaan uuden veropohjan on oltava yhtenäinen ja entistä yksinkertaisempi, ja suosittelee yhteisiä standardeja koskevia puitteita määriteltäessä kehittämään mekanismin, jonka mukaisesti verotulot jaetaan asianomaisten jäsenvaltioiden kesken;
27. panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon "Verokannustimien tehokkaampi käyttö tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämiseksi" ja korostaa tarvetta jakaa parhaita käytänteitä ja selventää mahdollisimman pitkälle tällaisten kannustimien yhteensopivuutta yhteisön lainsäädännön kanssa;
28. korostaa, että vihreä verotus on joustava poliittinen väline tietyn saasteita koskevan tavoitteen saavuttamiseksi, kannustimien tarjoamiseksi teknologisille innovaatioille ja saastepäästöjen vähentämiseksi entisestään;
29. kannustaa komissiota käsittelemään rajat ylittävää toimintaa harjoittavien suurten ryhmittymien kirjanpidon yhdistämistä, verotusta ja verohallintoa;

Tutkimuksen ja teknisen kehittämisen toimiva verotuksellinen tuki

30. katsoo, että tutkimuksen ja teknisen kehittämistä koskevat verokannustimet ovat hyvin tärkeitä siksi, että saavutetaan Lissabonin strategian mukaiset tavoitteet, kuten sen, että tutkimuksen ja kehittämisen määrärahoja korotetaan Euroopassa, etenkin helpottamalla pk-yrityksiä koskevia T&K-toimia; huomauttaa kuitenkin, että tällaisia verokannustimia ei saisi käyttää suorina tukina kansallisille yrityksille;

31. on vakuuttunut, että veropolitiikkaa olisi laadittava siten, että se lisää tuottavuuteen perustuvaa kasvua kaikilla talouden aloilla tarjoamalla veronmaksajille mahdollisuuden joko vähentää tai poistaa verotuksesta tutkimus- ja kehityksenotot;
32. katsoo, että jäsenvaltioiden välisen teknologisen kuilun seurauksena veropolitiikat vaihtelevat ja että toimiin olisi ryhdyttävä yhteisön tasolla vain silloin, kun yksittäisten jäsenvaltioiden toimilla ei voida saavuttaa tehokasta ratkaisua; katsoo, että hyvien käytänteiden edistäminen tutkimusta ja teknistä kehittämistä koskevien kannustimien luomiseksi ja veropolitiikan koordinoimiseksi tehokkaammin auttaisi jäsenvaltioita saavuttamaan Lissabonin tavoitteet;

Maastapoistumisverot

33. kehottaa komissiota noudattamaan ennaltaehkäisevämpää strategiaa verokeitaisiin;
34. tukee komission kantaa, jonka mukaan vietäessä talouden tuotteita johonkin kolmanteen maahan on puutteellisen rajat ylittävän hallinnollisen yhteistyön johdosta oikeutettua periä vero, joka lankeaa maksettavaksi heti poismuuton yhteydessä;

Rajat ylittävien tapahtumien yhteydessä aiheutuneiden tappioiden verokohtelu

35. panee merkille, että verotusta koskevia asioita käsitellään usein Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa ja että tämä johtuu pääasiassa avoimuuden puutteesta Euroopan verojärjestelmien huomattavasta monimutkaisuudesta ja pyytää siksi yksinkertaistamaan verokäytännöt kaikkialla Euroopan unionissa; katsoo, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö asiassa *Marks & Spencer* antaa jäsenvaltiolle oikeuden ylläpitää omia verojärjestelmiään; katsoo, että tilanteissa, jotka liittyvät ulkomaisten tytäryhtiöiden rajat ylittäviin tappioihin, emoyhtiöön kohdistuvaa kaksinkertaista verotusta olisi vältettävä, verotusoikeus olisi jaettava oikeudenmukaisesti jäsenvaltioiden välillä, tappioita ei saa ottaa huomioon kahdesti ja veronkierron riski on estettävä;
36. toteaa, että ilman rajat ylittävien tappiovähennysten mahdollisuutta konsernit pyrkivät kirjaamaan voittonsa (poistetaan) maissa, joissa kotimaisten markkinoiden koko on riittävä tuottamaan tarpeeksi voittoa mahdollisten ulkomaisten tappioiden kompensoimiseksi;
37. pitää tarpeellisena pyrkiä laatimaan rajat ylittävien tappiovähennysten järjestelmä, joka koskee sekä yrityksiä että ryhmittymiä, joilla on ulkomailla toimivia yksiköjä; panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon tappioiden verokohtelusta rajat ylittävissä tilanteissa;
38. pitää tappioiden verotuskohtelua rajatylittävissä tilanteissa koskevaa komission tiedonantoa sopivana perustana keskustelun jatkamiselle, erityisesti kun on kyse mahdollisista ratkaisuista, odotettaessa yhtenäisen ja konsolidoidun yritysveron määrittämisperustetta, joka yksilöidään tiedonannossa tappiovähennysten ja palautusten järjestelmän täytäntöönpanosta vastaanottavassa jäsenvaltiossa;
39. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

Veropolitiikan tavoitteet

Veropolitiikalla voidaan edistää kasvua, hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta kolmella eri tavalla. Ensimmäiseksi verojärjestelmällä on voitava kerätä riittävästi tuloja laadukkaiden julkisten palvelujen ja sosiaalisten tulonsiirtojen rahoittamiseksi. Toiseksi verotuksen on kannustettava taloutta koskeviin päätöksiin, jotka edistävät uusien työpaikkojen luomista ja luonnonvarojen säästävää ja kestäväää käyttöä. Kolmanneksi verotus merkitsee aina tulojen uudelleenjakamista, joka olisi toteutettava siten, että vahvistetaan tehokasta kysyntää ja sosiaalista tasapainoa tasoittamalla suuria eroja tulonjaossa.

Näistä tavoitteista kaksi ensimmäistä mainitaan erikseen komission tiedonannoissa, kun taas verotukseen liittyvät tulonjako koskevat näkökohdat jätetään täysin huomiotta. EU:n jäsenvaltioiden verojärjestelmät ovat kuitenkin muuttuneet perusteellisimmin juuri tässä suhteessa viime vuosina. Veropolitiikka, joka lisää eriarvoisuutta ja jarruttaa kysyntää, ei missään tapauksessa edistä Lissabonin strategiassa tavoitteeksi asetetun dynaamisesti kasvavan talousalueen toteutumista.

Verokilpailun seuraukset

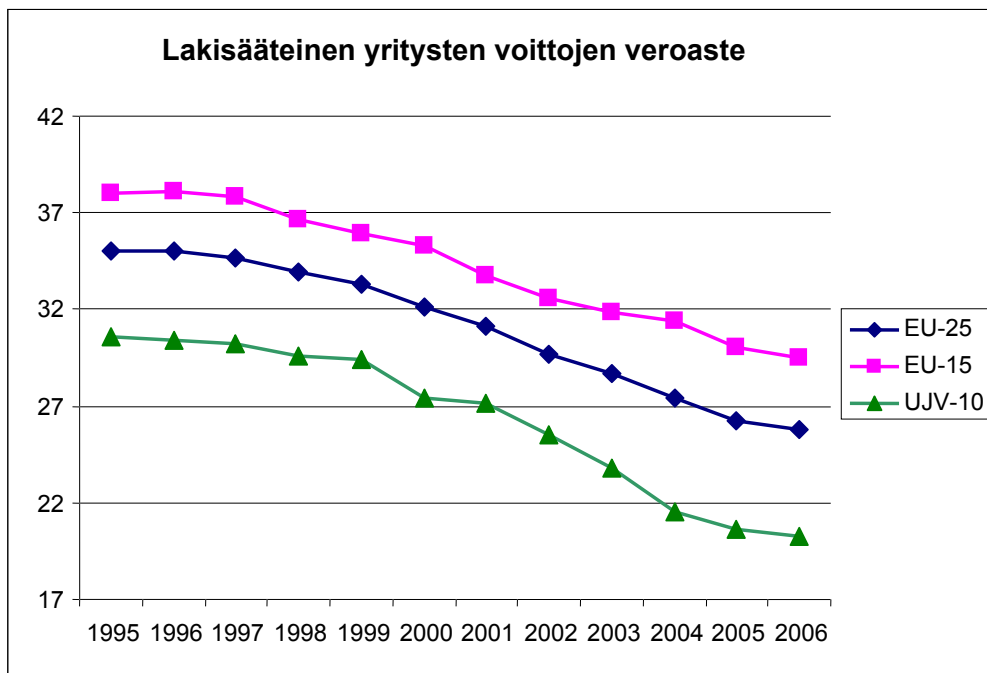
Esittelijä jakaa komission huolen siitä, että "välittömän verotuksen koordinoinnin puute voi johtaa myös tahattomaan aliverotukseen tai väärinkäyttöihin ja tätä kautta verotulojen pienentymiseen" (KOM(2006)0823). Itse asiassa ilman välittömien verojen EU:n laajuista koordinoitua voidaan tuskin saada jälleen poliittista liikkumavaraa veropolitiikan muotoilemiseksi.

Pääoman liikkeiden valvonnan poistaminen ja veroparatiisien syntyminen alkoivat jo 70-luvulla kohdistaa painetta maihin, joissa yritysten voittoja verotetaan ankarammin. 27 erilaisen verotusjärjestelmän olemassaolo sisämarkkinoilla, joilla pääomien liikkuminen on täysin vapaata, merkitsee sitäkin enemmän, että rajat ylittävällä tavalla toimivat yritykset voivat valita kokonaisuudesta mahdollisten veronkiertostrategioiden luettelosta. Tässä yhteydessä on usein käytetty konsernin sisäisiä siirtohintoja, joiden avulla voitot voidaan siirtää kirjanpidossa korkean verotuksen maista matalan verotuksen maihin. On myös perustettu rahoitusyhtiöitä veroparatiiseihin, joista käsin investointihankkeita tuetaan luotoin koko maailmassa.

Tämäntapainen kikkailu aiheuttaa suuria tulonmenetyksiä maille, joissa yritysvero on korkeampi. Jos yritykset siirtävät kirjanpidollisten voittojen lisäksi myös tuottavia investointeja verotuksellisten seikkojen perusteella, paine tasoittaa veroastetta alaspäin vain kasvaa. Juuri tätä kutsutaan "verokilpailuksi". Se ei rajoitu vain yritysveroihin. Koska rahan muodossa oleva omaisuus on vielä paljon liikkuvampaa kuin tuottavasti sijoitettu pääoma, se koskee samalla tavoin myös omaisuuden ja yksityisen pääomatulon verotusta.

Työvoiman liikkuvuus on luonnostaan vähäisempää kuin pääoman, ja vastaavasti hyvin palkatuissa töissä liikkuvuus on suurempaa kuin töissä, jossa palkkaus vastaa keskiarvoa. Hyvin liikkumaton veronlähde on kulutus ja erityisesti perushyödykkeiden ja -palveluiden

kulutus. Siksi on vain johdonmukaista, että erilaisten verojärjestelmien olemassaolo vapautetuilla sisämarkkinoilla johtaa kansallisten verotusjärjestelmien perustavaan muutokseen. Samalla, kun liikkuvat tekijät painostavat jo riittävästi verojen laskemiseen yhä enemmän kansallisella tasolla, julkiset tulot taataan verottamalla vähemmän liikkuvia veronlähteitä yhä enemmän. Verotus siirtyy siis yritysten voitoista kohti henkilökohtaista tuloa, eli pääomatuloista työtuloon, hyvin palkatuista töistä huomattavasti vähemmän palkattuihin töihin ja yleisesti tuloista ja omaisuudesta kuluttamiseen. Verojärjestelmien kehitys viime vuosikymmeninä vahvistaa, että juuri näin on käynyt. Esimerkiksi yritysten voittojen keskimääräinen veroaste on alentunut voimakkaasti. Yksinomaan vuoden 1995 jälkeen se pieneni EU:n vanhoissa jäsenvaltioissa (EU 15) lähes 10 prosenttiyksikköä 38,0 prosentista 29,5 prosenttiin. Myös Itä-Euroopan maat, joissa yritysveroaste oli matala jo vuonna 1995, ovat alentaneet veroastetta järjestelmällisesti entisestään (kuva 1).

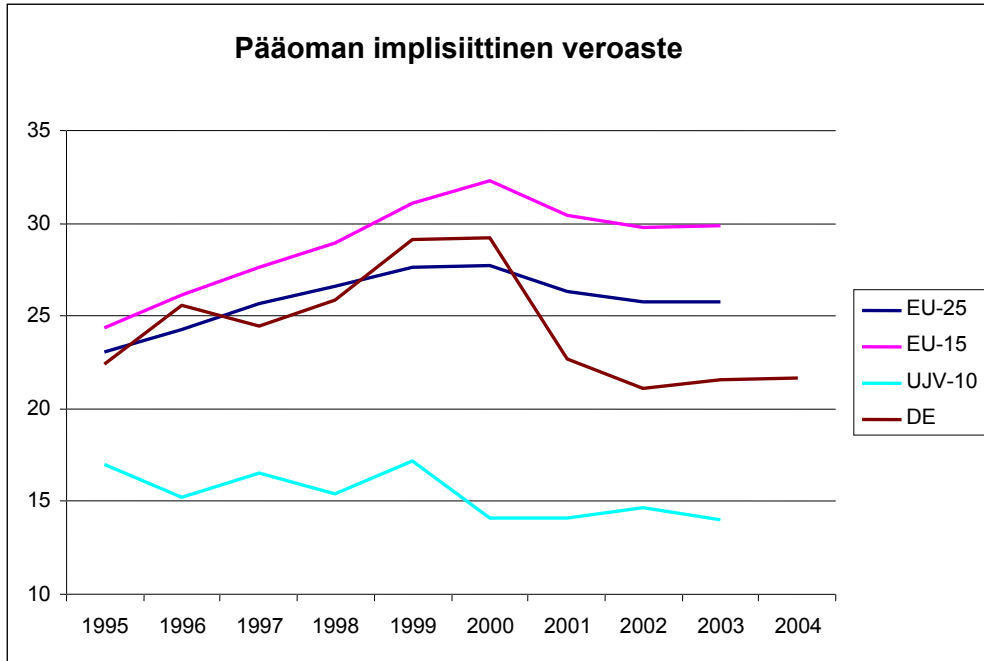
Kuva 1. Lähde: EU:n komissio (2006)

Tämä prosessi ei ole vielä läheskään päättynyt. Saksa valmistelelee tällä hetkellä seuraavaa yritysveron uudistusta, jonka puitteissa se aikoo alentaa veroasteensa alle 30 prosenttiin. Tanska suunnittelee alentavansa veroasteensa 28 prosentista 22 prosenttiin. Nämä toimet voimistavat epäilemättä muihin maihin kohdistuvaa painetta. Koska "korkean verotuksen maa" on suhteellinen käsite, kilpailu alhaisimmasta veroasteesta on varsin todennäköinen.

On usein väitetty, että veroasteen keventämistä kompensoidaan veropohjan laajentamisella. Lakisäätöisten veroasteiden lisäksi myös todelliset veroasteet ovat alentuneet entisestään 1980-luvun puolivälistä lähtien.

Euroopan komissio on laskenut kaikille EU:n jäsenvaltioille jo vuodesta 1995 alkaen niin kutsutut implisiittiset veroasteet (Implicit Tax Rate, ITR) pääomaan, työhön ja kulutukseen liittyen. Pääoman implisiittinen veroaste oli aiemmassa EU:ssa vuonna 2003 keskimäärin

29,9 prosenttia, mikä oli selvästi alempi kuin työn implisiittinen veroaste 36 prosenttia. Kuitenkin pääoman ITR vaihteli huomattavasti eurooppalaisessa vertailussa. Asteikon yläpäässä ovat esimerkiksi Ranska ja Tanska, joilla pääoman implisiittinen veroaste on 37 ja 35 prosenttia. Selvästi keskiarvon alapuolella on Saksa, jossa pääoman veroaste on vain 21 prosenttia. Itä-Euroopan uusissa jäsenvaltioissa pääoman veroaste on vain 14 prosenttia. Kuva 3 esittää implisiittistä veroastetta ajan funktiona 15 jäsenvaltion EU:ssa, 25 jäsenvaltion EU:ssa, uusissa jäsenvaltioissa sekä Saksassa.

Kuva 2. Lähde: EU:n komissio (2006)

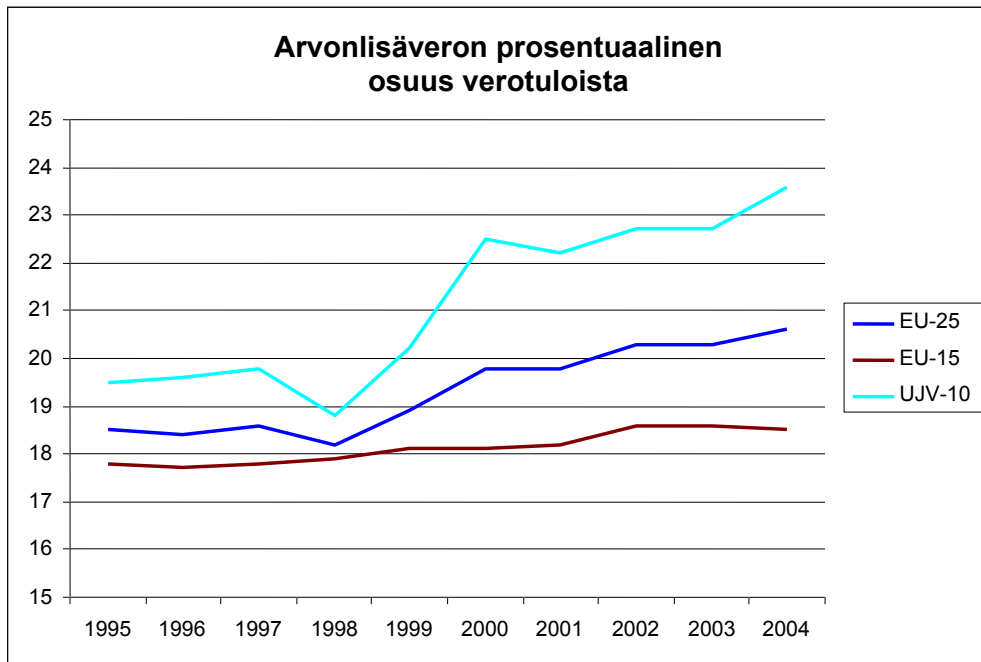
Tätä komission ilmoittamaa pääoman implisiittistä veroastetta on kuitenkin tulkittava varovasti. Sen avulla saadaan karkea käsitys eri maita vertailtaessa. Sen kehitys ajan funktiona voi kuitenkin johtaa väärin johtopäätöksiin, koska implisiittinen veroaste yliarvioi pääoman todellisen verotuksen merkittävästi ajanjaksoina, jolloin pörssiessä ja rahoitusmarkkinoilla menee hyvin.

Yritysten voittojen ohella verokuormitusta kohdistuu entistä enemmän myös yksityisiin pääomatuloihin. Tämä ilmenee EU:n laajuisessa suuntauksessa, joka koskee tuloverotuksen kaksijakoisen järjestelmän käyttöönottoa. Sen mukaan korko- ja osinkotuloja ei enää veroteta progressiivisesti, vaan soveltaen kiinteää vakioveroprosenttia, joka on selvästi työtulon korkeimpien veroasteiden alapuolella. Koska pääomatulot ovat paljon keskittyneempiä kuin ansiotulot, tällaisen kaksijakoisen verojärjestelmän käyttöönotto merkitsee vauraamman väestönosan verorasituksen huomattavaa keventymistä.

Samalla kuitenkin myös työtulon verotus on muuttumassa selvästi Euroopan unionissa. Työn keskimääräinen veroaste on pysynyt suurelta osin muuttumattomana kuluneiden 10 vuoden aikana, mutta eri tuloluokkien osuus on kuitenkin muuttumassa. Monissa maissa on viime vuosina laskettu marginaaliveroa. 15 jäsenvaltion EU:ssa lasku on ollut keskimäärin 4,7 prosenttiyksikköä vuoden 1998 jälkeen. Tällaiset veronalennukset aiheuttavat verotaakan

siirtymistä korkeista tuloista matalampiin tuloihin. Monissa Itä-Euroopan maissa on otettu käyttöön kaikkiin tuloihin sovellettava tasavero.

Verosegmentin, joka on 90-luvun puolivälin jälkeen kasvanut eniten koko EU:ssa, muodostavat välilliset verot ja erityisesti arvonlisävero. Perustamissopimuksen mukaista 15–25 prosentin aluetta ovat hyödyntäneet etenkin keskimääräistä matalamman veroasteen jäsenvaltiot, jotka ovat siirtyneet kohti ylärajaa (kuva 3).

Kuva 3. Lähde: Euroopan komissio (2006)

Arvonlisäveron lisäksi useimmissa EU:n jäsenvaltioissa on otettu käyttöön tai korotettu niin sanottuja ekoveroja, jotka liittyvät sähkөөn, kaasuun, bensiiniin ja lämmitysöljyyn. Jos nämä verot nostavat teollisuuden energiankulutuksen hintaa, niillä voidaan katsoa olevan myönteinen psykologinen merkitys. Kuitenkin tavallisesti juuri teollisuusyrityksille on tavallisesti myönnetty auliisti poikkeusjärjestelyjä samalla, kun kotitaloudet ovat joutuneet maksamaan verot kokonaisuudessaan. Tällaisin ehdoin niin sanottujen "vihreiden" verojen vaikutus rajoittuu vain pienituloisten palkansaajien verorasitukseen, sillä pienituloisemmat kotitaloudet käyttävät suuremman prosentuaalisen osuuden tuloistaan energialaskuihin ja lämmityskustannuksiin. Myös korkeilla polttoaineveroilla on myönteisiä ekologisia vaikutuksia vain siinä tapauksessa, että saatavilla on edullisia ja houkuttelevia julkisia liikennepalveluja. Muussa tapauksessa verotus kohdistuu vain kulutukseen tavanomaisine regressiivisine vaikutuksineen.

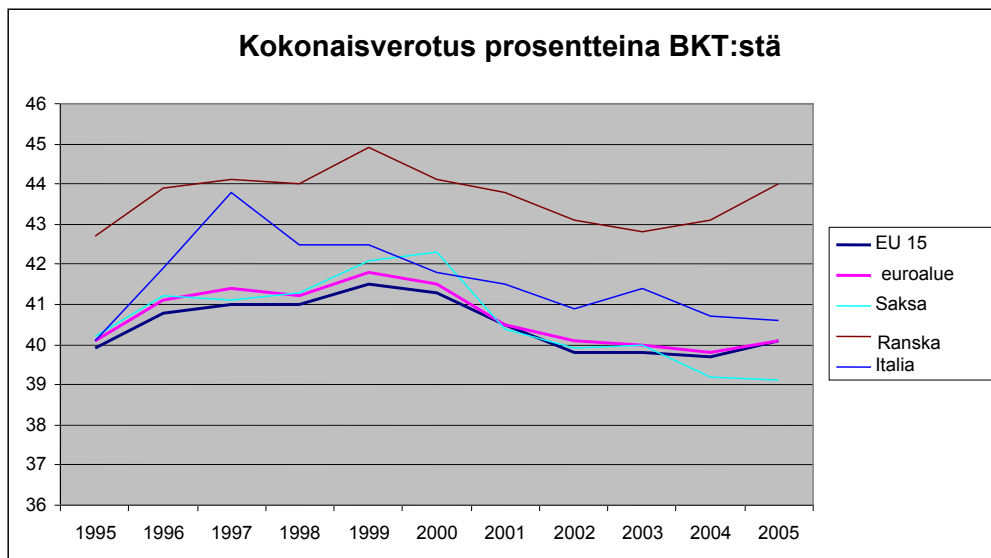
Tämän vuoksi komission näkemys, jonka mukaan "työllisyysasteen nostamista helpottaisi myös siirtyminen ansioveroista kulutus- ja/tai saasteveroihin" (KOM(2005)0532), ei ole vakuuttava.

Verokilpailu ei EU:ssa johda niinkään kokonaisverotulojen vähenemiseen kuin verojärjestelmän rakenteelliseen muutokseen. Tämä muutos kohdistuu pääasiassa siihen,

kuinka verotus vaikuttaa tulonjakoon. Kaikki mainitut muutokset keventävät suurituloisten palkansaajien verorasitusta ja lisäävät pienituloisten verorasitusta. Tällaisen vaikutuksen aikaansaavat yritysverojen alentaminen, marginaaliveroasteiden alentaminen ja siirtyminen kahdenlaiseen tuloverotukseen samoin kuin yleinen siirtyminen välittömistä veroista välillisiin. Sosiaalisten erojen supistamisen sijaan verojärjestelmä kasvattaa kuilua rikkaiden ja köyhien välillä entisestään.

Eron tekemiselle haitallisen ja terveen verokilpailun välillä ei tämän vuoksi ole perusteita. Tulojen jakaminen pienituloisimmilta suurituloisimmille on aina haitallista. Se horjuttaa sosiaalista tasapainoa, vähentää tehokasta kysyntää ja johtaa kapasiteetin käyttämättä jäämiseen, heikkoon kasvuun ja korkeaan työttömyyteen.

Pitkällä aikavälillä verojärjestelmän rakenteen regressiivinen uudistaminen voi pienentää julkisen talouden tuloja. Kokonaisverotulot ovat itse asiassa vähentyneet 1990-luvun lopulta lähtien (kuva 5). Jos tämä suuntaus jatkuu, olennaisten julkisten palvelujen ja julkisten investointien rahoittaminen vaarantuu.

Kuva 4. Lähde: Ameco-tietopankki, EU:n komissio

Valtion täysivaltaisuuteen verokysymyksissä kohdistuu kuitenkin markkinavoimien lisäksi myös muita uhkia. Vaikka Euroopan unionista tehty sopimus ei kata välitöntä verotusta, se sisältää jäsenvaltioiden veropolitiikkaa rajoittavia määräyksiä. Tätä on viime vuosina hyödynnetty yhä useammassa tapauksessa, joissa yritykset ovat haastaneet maansa hallituksen oikeuteen väittäen kansallisten verolakien rikkovan EU:n lainsäädäntöä. Yhteisöjen tuomioistuin on jo kauan sitten luonut oikeuskäytännöllään kielteisen eurooppalaisen vero-oikeuden, joka julistaa kansalliset verotusmääräykset oikeuden vastaisiksi, mikä edistää kansallisten verotulojen vähenemistä.

Kasvua, työllisyyttä ja sosiaalista tasapainoa todella edistävä verojärjestelmä edellyttää EU:n jäsenvaltioiden välistä koordinoitua sekä kuluneiden kahden vuosikymmenen kehityssuunnan kääntämistä.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	9.10.2007
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 25 -: 8 0: 7
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Mariela Velichkova Baeva, Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Sharon Bowles, Udo Bullmann, David Casa, Christian Ehler, Elisa Ferreira, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Robert Goebbels, Donata Gottardi, Benoît Hamon, Gunnar Hökmark, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Sophia in 't Veld, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Wolf Klinz, Christoph Konrad, Guntars Krasts, Astrid Lulling, Gay Mitchell, Cristobal Montoro Romero, John Purvis, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Dariusz Rosati, Heide Rühle, Eoin Ryan, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Skinner, Cristian Stănescu, Margarita Starkevičiūtė, Sahra Wagenknecht
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Katerina Batzeli, Harald Ettl, Ján Hudacký, Werner Langen, Maria Petre, Bilyana Ilieva Raeva, Andreas Schwab
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	